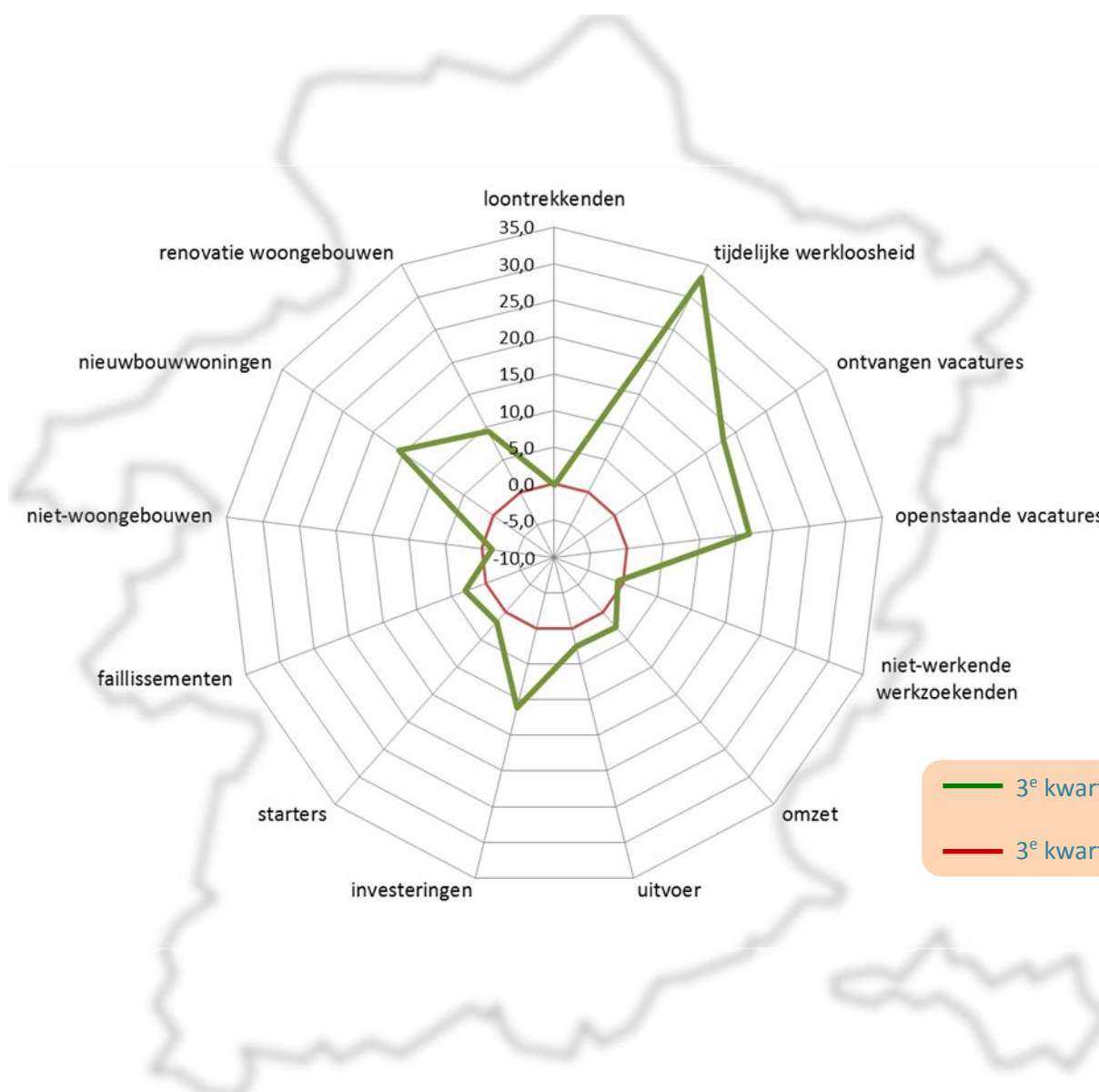

Limburgradar

Driemaandelijke situatieschets van de Limburgse economie

JANUARI 2016

Synthese

De Limburgradar geeft driemaandelijks een actuele stand van zaken van de Limburgse economie. Hiervoor worden een aantal zorgvuldig uitgekozen socio-economische indicatoren geanalyseerd die de economische activiteit in de provincie Limburg op de voet volgen.

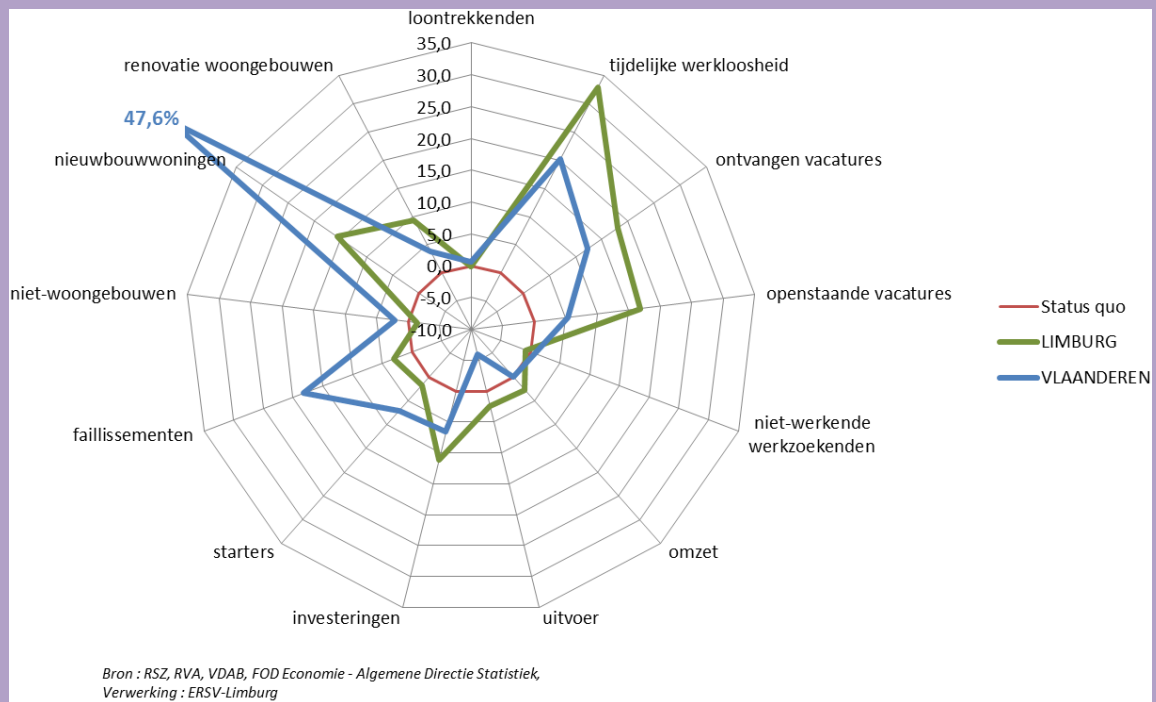
De Limburgradar voor het derde kwartaal van 2015 (editie januari 2016) bevat enkele **opvallende conclusies**:

- De Limburgradar voor het 3^e kwartaal van 2015 vertoont een overwegend gunstige evolutie. Van de 13 beschouwde indicatoren laten er in Limburg 10 en in Vlaanderen 11 een verbetering zien in het 3^e kwartaal van 2015 t.o.v. het 3^e kwartaal van 2014. Op 7 van de 13 indicatoren scoort Limburg beter dan Vlaanderen.
- De beste scores in Limburg worden opgetekend door een daling van de tijdelijke werkloosheid (-33%), een toenemend aantal ontvangen (+18,1%) en openstaande (+16,8%) vacatures, een stijgend aantal afgeleverde bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen (+15,7%) en een hoger investeringsbedrag bij de Limburgse bedrijven (+11,1%).
- In vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 telt Limburg, in tegenstelling tot Vlaanderen, in het 3^e kwartaal van 2015 meer niet-werkende werkzoekenden (+0,8%) en minder loontrekkenden (-0,2%).
- De dalende tendens van de tijdelijke werkloosheid in de eerste drie kwartalen van 2015 is sterker in Limburg dan in Vlaanderen. In Limburg daalde de tijdelijke werkloosheid in vergelijking met de eerste drie kwartalen van 2014 met 22,7%, in Vlaanderen met 9,5%.
- De Limburgse bedrijven kennen de afgelopen kwartalen een merkelijk betere evolutie van de omzetcijfers dan hun Vlaamse en Belgische collega's.
- Sinds eind 2013 zit de Limburgse export in de lift. In het 3^e kwartaal van 2015 voerden de Limburgse bedrijven 2,5% meer uit naar het buitenland dan in het 3^e kwartaal van 2014. Op Vlaams niveau is er sinds begin 2015 een einde gekomen aan de stijging van de export. In het 3^e kwartaal van 2015 daalde de Vlaamse export met 6% t.o.v. hetzelfde kwartaal in 2014.
- 131 Limburgse ondernemingen gingen in het 3^e kwartaal van 2015 in vereffening. Dat zijn er 3% minder dan een jaar voordien. In Vlaanderen werden 18,2% minder faillissementen uitgesproken in het 3^e kwartaal van 2015.
- Na een sterke terugval van het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen sinds medio 2014, lijkt de situatie zich in het 3^e kwartaal van 2015 te herstellen met een stijging van 15,7% in Limburg tot zelfs 47,6% in Vlaanderen in vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014. Ook het aantal afgeleverde bouwvergunningen voor de renovatie van woongebouwen kent een gunstig verloop in het 3^e kwartaal van 2015. Het aantal vergunningen voor de bouw en renovatie van niet-woongebouwen stabiliseert.

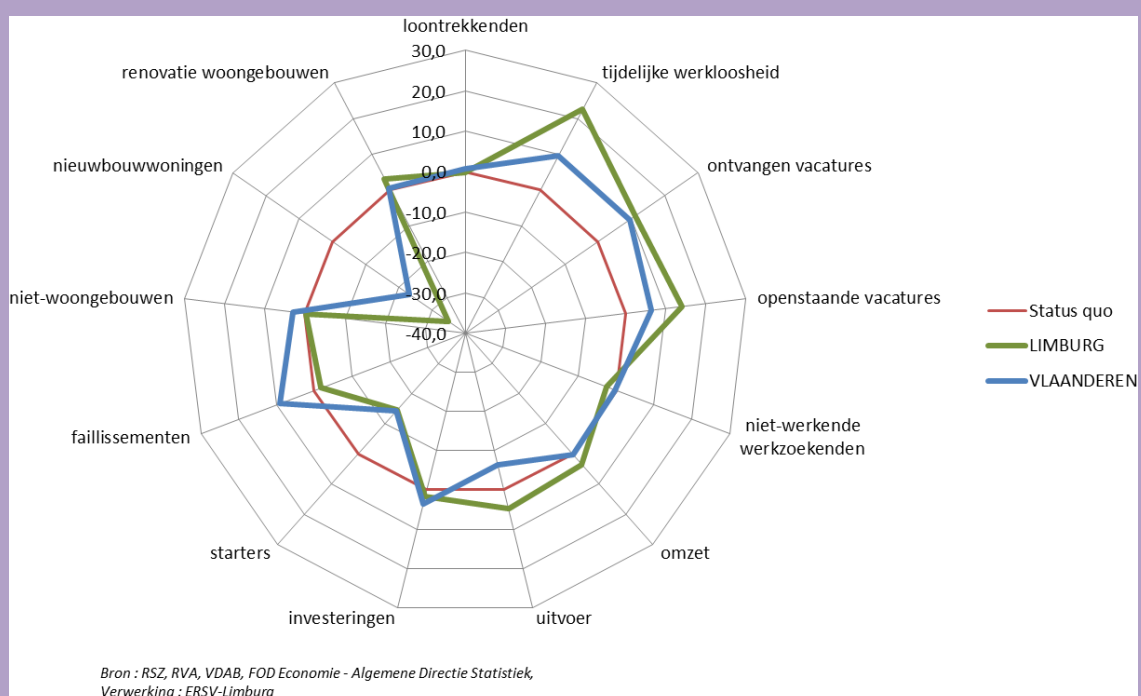
1. Limburgradar

De Limburgradar toont de %-evolutie van meerdere economische indicatoren in een bepaalde periode t.o.v. dezelfde periode van het jaar voordien. Een ongewijzigde toestand (evolutie van 0%) creëert de rode veelhoek als in onderstaande figuren. De waarden van indicatoren die een verbetering van de toestand aangeven liggen buiten de rode veelhoek. Bij een verslechterde situatie liggen deze waarden binnen de rode veelhoek.

Kwartaalevolutie Limburgradar van het 3^e kwartaal 2015 t.o.v. het 3^e kwartaal 2014

Evolutie Limburgradar van het 1^e + 2^e + 3^e kwartaal 2015 t.o.v. het 1^e + 2^e + 3^e kwartaal 2014

Synthese

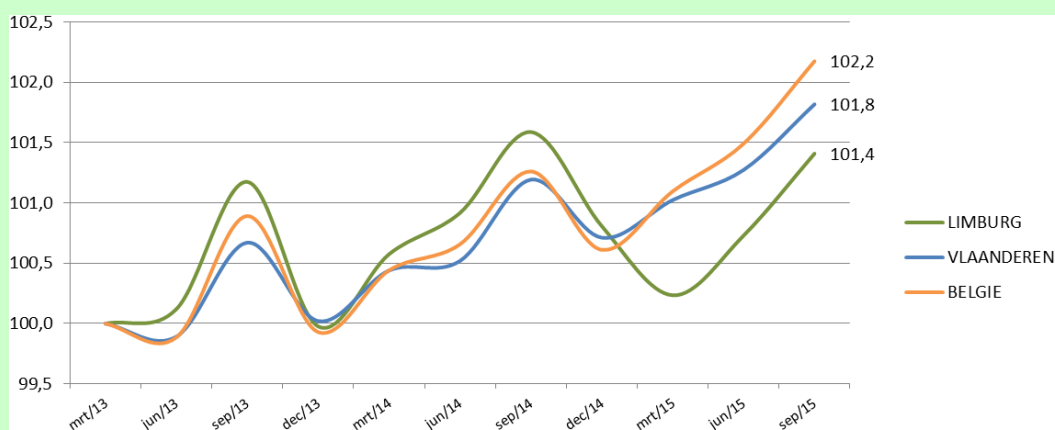
- De Limburgradar voor het 3^e kwartaal van 2015 vertoont een overwegend gunstige evolutie. Van de 13 beschouwde indicatoren laten er in Limburg 10 en in Vlaanderen 11 een verbetering zien in het 3^e kwartaal van 2015 t.o.v. het 3^e kwartaal van 2014. Op 7 van de 13 indicatoren scoort Limburg beter dan Vlaanderen.
- De beste scores in Limburg worden opgetekend door een daling van de tijdelijke werkloosheid (-33%), een toenemend aantal ontvangen (+18,1%) en openstaande (+16,8%) vacatures, een stijgend aantal afgeleverde bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen (+15,7%) en een hoger investeringsbedrag bij de Limburgse bedrijven (+11,1%).
- In vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 telt Limburg, in tegenstelling tot Vlaanderen, in het 3^e kwartaal van 2015 meer niet-werkende werkzoekenden (+0,8%) en minder loontrekkenden (-0,2%).
- Een vergelijking van de eerste drie kwartalen van 2015 met dezelfde periode in 2014 toont enkele opvallende tegenstellingen tussen Limburg en Vlaanderen. Zo steeg de uitvoer van de Limburgse bedrijven met 4,7% terwijl die in Vlaanderen daalde met 6,4%. Limburg kent dan weer een stijging van het aantal faillissementen met 1,8% terwijl dit aantal in Vlaanderen daalde met 9,2%.

De in deze conjunctuurradar gebruikte kwantitatieve economische indicatoren worden in dit conjunctuurrapport verder nog eens elk apart behandeld vanaf begin 2013 wanneer de economische relance zich aankondigde na de double-dip recessie. De grafieken tonen telkens de meest recent beschikbare cijfers, maar bij de daarop volgende syntheses worden enkel de resultaten tot en met het beschouwde kwartaal in de Limburgradar opgenomen.

2. Loontrekkenden

De "Snelle Ramingen van de tewerkgestelde werknemers naar woonplaats" van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) beperken zich tot de werknemers die moeten aangegeven worden aan de RSZ. Dit betekent dat werknemers tewerkgesteld door de lokale overheden (RSZPPO) niet opgenomen zijn in deze indicator. Ondanks deze beperking wordt toch een representatieve indicatie verkregen over de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling, te meer daar in de betrokken regio's de overgrote meerderheid werkt in de regio waar ze woont.

Evolutie loontrekkenden naar woonplaats, excl. RSZPPO (provinciale en plaatselijke overheden) (Indices, maart 2013 = 100)

Bron : RSZ - Snelle Ramingen
Verwerking : ERSV-Limburg

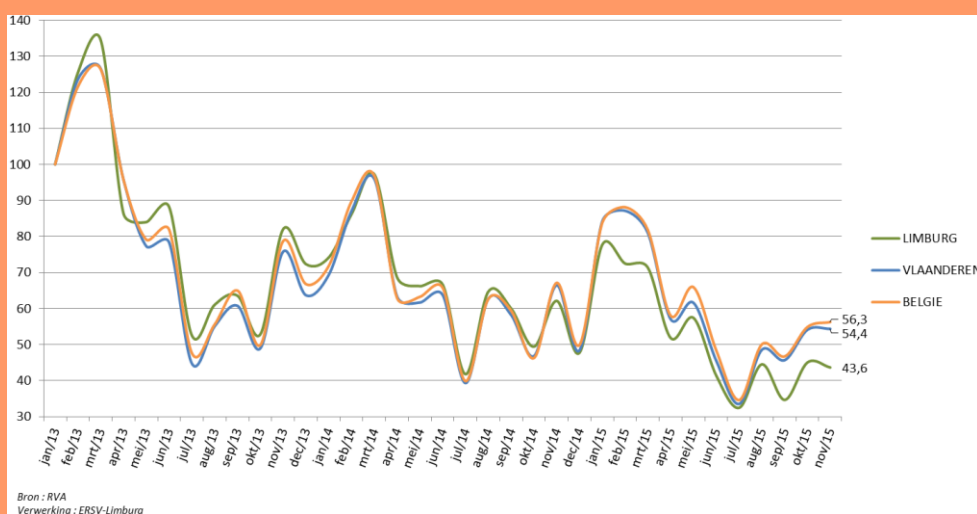
Synthese

- De tewerkstelling in Limburg neemt in het 3^e kwartaal van 2015 licht af t.o.v. het 3^e kwartaal van 2014 (-0,2%). In Vlaanderen stijgt het aantal loontrekkenden (+0,6%).
- Reeds voor het derde kwartaal op rij daalt het aantal Limburgse loontrekkenden in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder, terwijl het aantal loontrekkenden in Vlaanderen sinds begin 2014 een onafgebroken stijging vertoont op kwartaalbasis. De sluiting van Ford Genk eind 2014 heeft dus een merkelijk negatieve tewerkstellings-impact in Limburg.

3. Tijdelijke werkloosheid

Het verleden heeft aangetoond dat de tijdelijke werkloosheid een goede voorspeller is wat betreft de toekomstige evolutie van de werkgelegenheid. Er bestaat een negatief verband tussen de twee. Wanneer de tijdelijke werkloosheid daalt, stijgt de werkgelegenheid, en vice versa. Een tijdelijk werkloze is een werkloze die door een arbeidsovereenkomst is verbonden waarvan de uitvoering tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, geschorst is. Een werknemer kan tijdelijk werkloos gesteld worden wegens economische oorzaken, technische stoornis, slecht weer, overmacht, collectieve jaarlijkse vakantie, staking of lock-out.

Evolutie tijdelijk werklozen (indices, januari 2013 = 100)

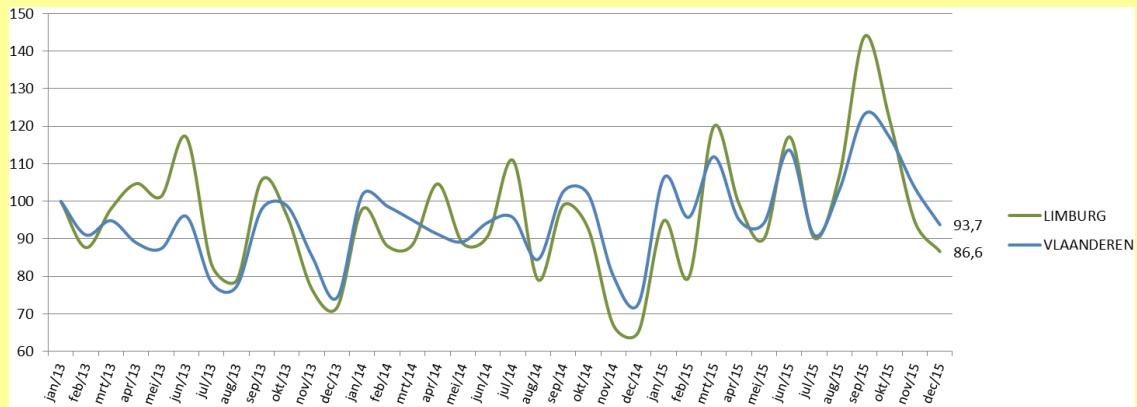
Synthese

- Net zoals in de voorbije 2 edities vertoont de tijdelijke werkloosheid ook in deze Limburgradar veruit de meest positieve evolutie van alle beschouwde indicatoren. In de maanden juli, augustus en september van 2015 telde Limburg liefst 33% minder tijdelijk werklozen dan in dezelfde maanden in 2014. In Vlaanderen bedroeg de daling 20,3%.
- De dalende tendens van de tijdelijke werkloosheid in de eerste drie kwartalen van 2015 is sterker in Limburg dan in Vlaanderen. In Limburg daalde de tijdelijke werkloosheid in vergelijking met de eerste drie kwartalen van 2014 met 22,7%, in Vlaanderen met 9,5%.

4. Vacatures

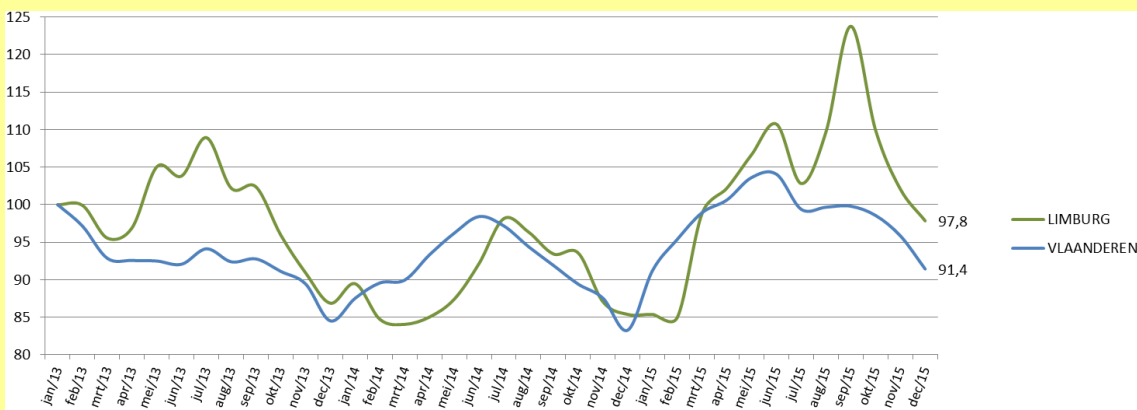
Het betreft hier de vacatures uit het normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU) die rechtstreeks aan de VDAB gemeld worden. De in het verleden meegetelde vacatures uit het NECzU via wervings- en selectiekantoren zijn niet meer opgenomen. Volgens de VDAB geeft dit een reëler beeld van de arbeidsmarktevoluties.

Evolutie ontvangen vacatures (indices, januari 2013 = 100)

Bron : VDAB
Verwerking : ERSV-Limburg

Evolutie openstaande vacatures (indices, januari 2013 = 100)

Bron : VDAB
Verwerking : ERSV-Limburg

Synthese

- Het aantal ontvangen en openstaande vacatures zijn de op één na best scorende indicatoren in deze Limburgradar. Limburg scoort op dit vlak in het 3e kwartaal van 2015 zelf iets beter dan Vlaanderen. In vergelijking met het 3e kwartaal van 2014 telde de VDAB in het 3e kwartaal van 2015 in Limburg 18,1% meer ontvangen vacatures (Vlaanderen: 12,2%) en 16,8% meer openstaande vacatures (Vlaanderen: 5,4%).
- Na een korte terugval eind 2014 is het vacatureaanbod in de eerste negen maanden van 2015 in Limburg sterk toegenomen in vergelijking met de eerste negen maanden van 2014. Bovendien is het vacatureaanbod in Limburg in 2015 in verhouding sterker toegenomen dan in Vlaanderen.

5. Niet-werkende werkzoekenden

De niet-werkende werkzoekenden (nwwz) zijn de werkzoekenden met de hoogste graad van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en gedefinieerd overeenkomstig de bepalingen van Eurostat.

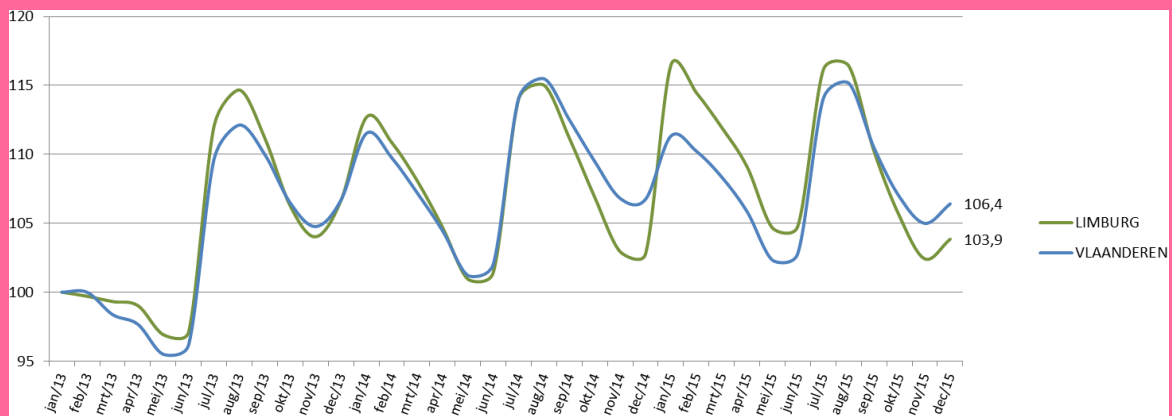
De nwwz worden opgedeeld in 4 categorieën:

- werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA),
- jongeren in beroepsinschakelingstijd (BIT),
- vrij ingeschreven nwwz,
- andere verplicht ingeschreven nwwz (o.a. tijdelijk geschorste nwwz).

De spanningsgraad, of m.a.w. het aantal nwwz per openstaande vacature, is een maatstaf voor het al of niet makkelijk invullen van vacatures binnen een gebied, want hoe hoger de spanningsgraad, hoe gemakkelijker een vacature zal ingevuld worden door het groter aanbod aan werkzoekenden. Een hoge spanningsgraad wordt vanuit werkgeversperspectief als gunstig beschouwd; dit impliceert nl. minder knelpunten. Deze indicator moet evenwel met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden. De vacatures worden geregistreerd volgens de vestigingsplaats van het bedrijf, wat niet altijd overeenkomt met de plaats van tewerkstelling.

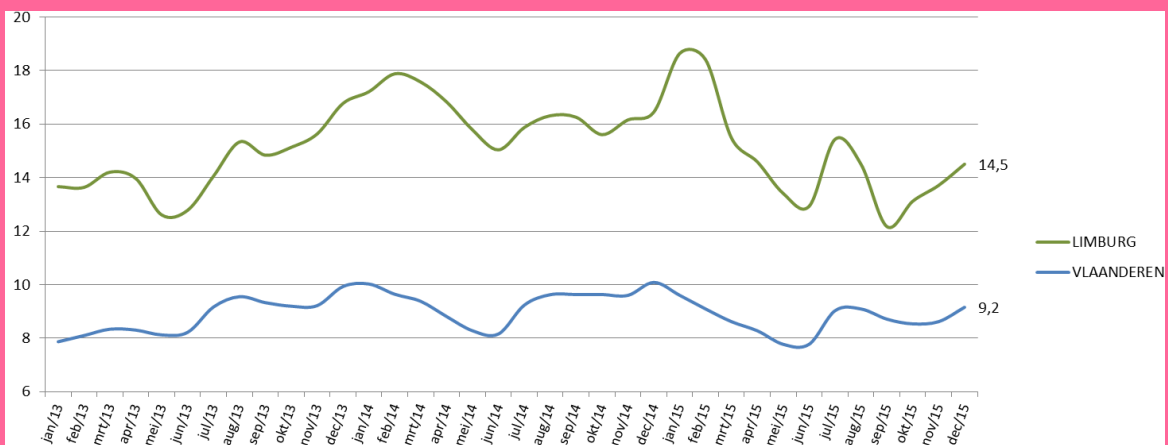
De werkloosheidsgraad is het aandeel van de nwwz in de totale beroepsbevolking (werkenden en nwwz) tussen 18 en 65 jaar.

Evolutie niet-werkende werkzoekenden (indices, januari 2013 = 100)

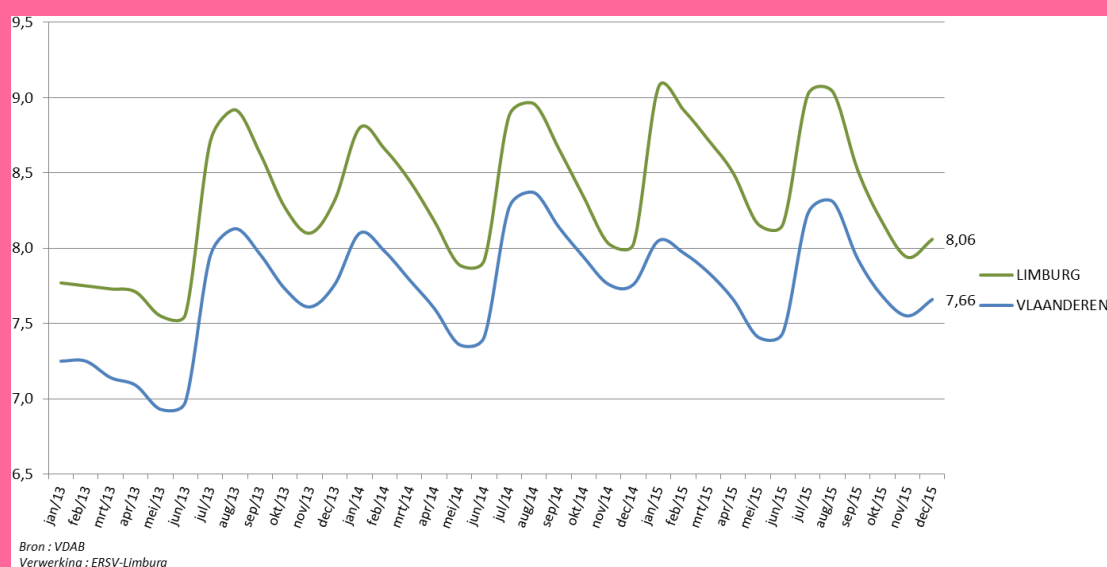
Bron : VDAB
Verwerking : ERSV-Limburg

Evolutie spanningsgraad (aantal nwwz per openstaande vacature)

Bron : VDAB
Verwerking : ERSV-Limburg

Evolutie werkloosheidsgraad (aantal nwwz t.o.v. beroepsbevolking)

Synthese

- In de eerste helft van 2015 kende Limburg, en in mindere mate ook Vlaanderen, een vrij sterke stijging van het aantal niet-werkende werkzoekenden. Hieraan lijkt in het 3^e kwartaal van 2015 een einde te komen. In vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 is er in Limburg nog een kleine stijging van het aantal werklozen (+0,8%) en in Vlaanderen zelfs een daling (-0,7%). In het 3^e kwartaal van 2015 telt Limburg gemiddeld 35.476 nwwz.
- Hoewel de spanningsgraad in Limburg beduidend hoger is dan in Vlaanderen, vertoont Limburg sinds begin 2015 een dalende trend van de spanningsgraad die ook in het 3^e kwartaal van 2015 wordt voortgezet. De oorzaak ligt in het feit dat het aantal openstaande vacatures in verhouding sterker toeneemt dan het aantal niet-werkende werkzoekenden.
- De werkloosheidsgraad bedraagt in het 3^e kwartaal van 2015 in Limburg gemiddeld 8,8%, wat 0,7% hoger is dan de Vlaamse werkloosheidsgraad in die periode. In vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 blijft de Limburgse werkloosheidsgraad nagenoeg gelijk, terwijl de Vlaamse werkloosheidsgraad licht daalt.

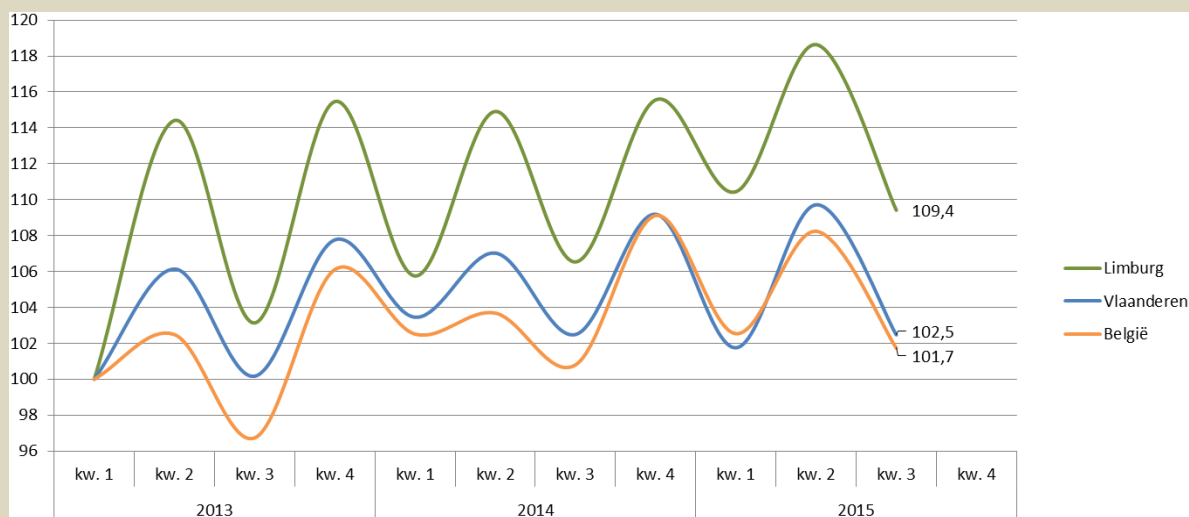
6. Omzet, uitvoer en investeringen

Het betreft hier de gegevens over de omzet, uitvoer en investeringen volgens de btw-aangiften. De beschouwde sectoren worden gedefinieerd als de secties B tot en met J en M,N,R en S van de nomenclatuur NACE-BEL 2008. Voor de overige sectoren (vooral primaire, financiële en quartaire sector) is de betrouwbaarheid van de gegevens onvoldoende door afwijkende btw-aangiften of forfaitaire regimes. Tevens gebeuren de btw-aangiften volgens de maatschappelijke zetel wat resulteert in een onderschatting van de bedragen voor Limburg. Ondanks deze tekortkomingen kan via de procentuele evolutie, die bij een conjunctuuranalyse significanter is dan de absolute cijfers, toch de economische trend aangegeven worden.

6.1 Omzet

De omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's worden in mindering gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's).

Evolutie van de omzet (indices, 1^e kwartaal 2013 = 100)

Bron : FOD Economie - Algemene Directie Statistiek
Verwerking : ERSV-Limburg

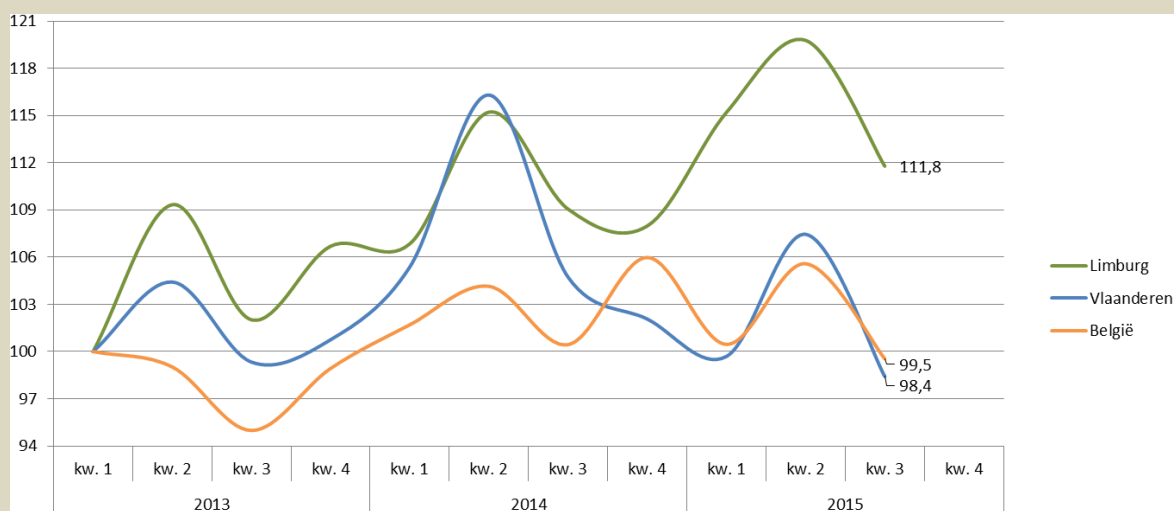
Synthese

- Sinds eind 2013 vertoont de omzet van de Limburgse bedrijven een continu stijgende tendens, die ook in het 3^e kwartaal van 2015 blijft aanhouden. Vergeleken met het 3^e kwartaal van 2014 steeg de omzet van de Limburgse bedrijven in het 3^e kwartaal van 2015 met 2,7%. In Vlaanderen bleef het omzetcijfer onveranderd.
- De Limburgse bedrijven kennen de afgelopen kwartalen een merkelijk betere evolutie van de omzetcijfers dan hun Vlaamse en Belgische collega's.

6.2 Uitvoer

De uitvoer omvat alle bedragen (excl. btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in het buitenland of m.a.w. de in het buitenland gerealiseerde omzet.

Evolutie van de uitvoer (indices, 1^e kwartaal 2013 = 100)

Bron : FOD Economie - Algemene Directie Statistiek
Verwerking : ERSV-Limburg

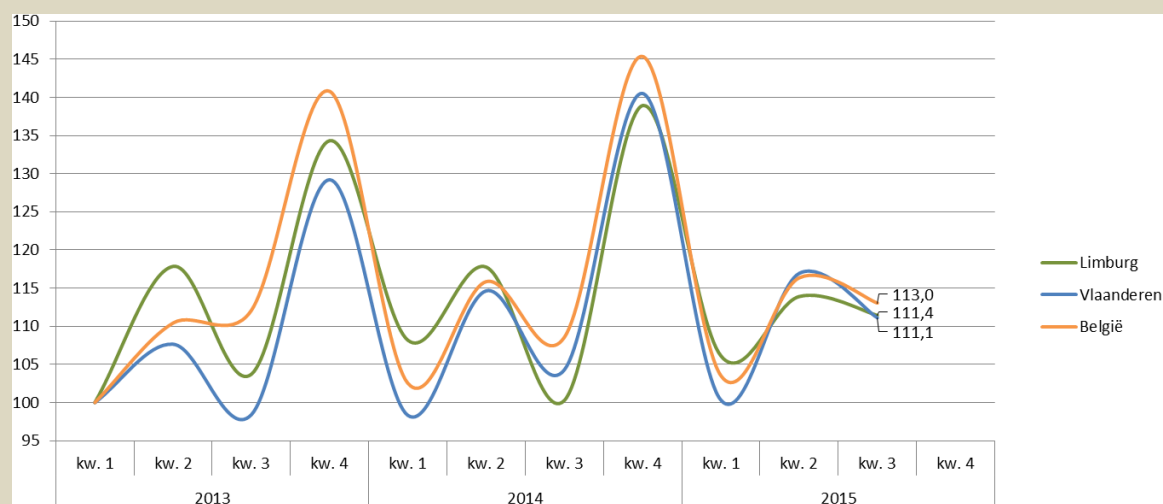
Synthese

- Sinds eind 2013 zit de Limburgse export in de lift. In het 3^e kwartaal van 2015 voerden de Limburgse bedrijven 2,5% meer uit naar het buitenland dan in het 3^e kwartaal van 2014. Op Vlaams niveau is er sinds begin 2015 een einde gekomen aan de stijging van de export. In het 3^e kwartaal van 2015 daalde de Vlaamse export met 6% t.o.v. het 3^e kwartaal van 2014.
- In de eerste drie kwartalen van 2015 steeg de uitvoer in Limburg met 4,7% t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder. In Vlaanderen daalde het exportcijfer in die periode met 6,4%.

6.3 Investerings

Investerings zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in leasing en overige vaste activa.

Evolutie van de investeringen (indices, 1^e kwartaal 2013 = 100)

Bron : FOD Economie - Algemene Directie Statistiek
Verwerking : ERSV-Limburg

Synthese

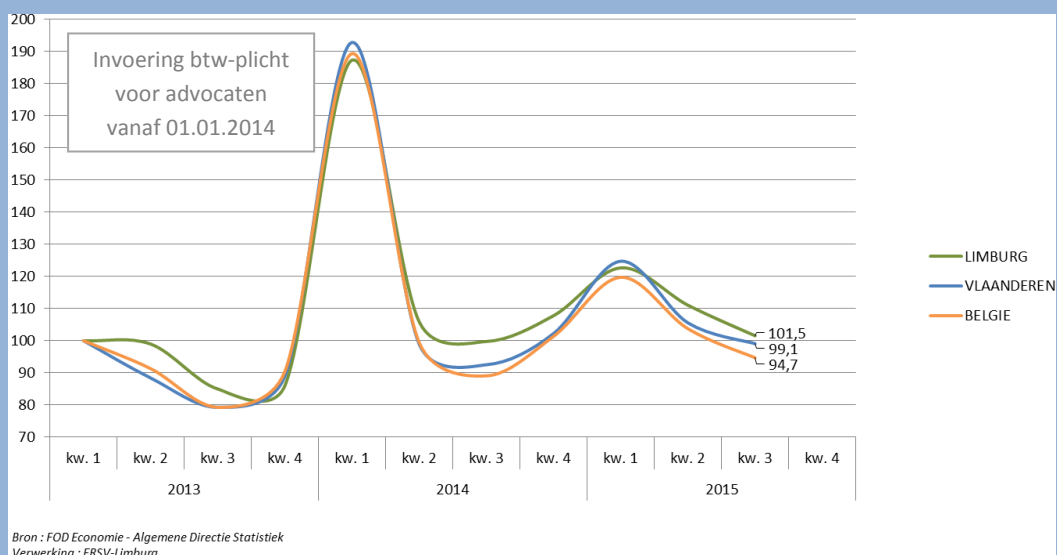
- In de periode juli-september 2015 investeerden de Limburgse bedrijven liefst 11,1% meer dan in dezelfde periode in 2014. Ook de Vlaamse bedrijven investeerden aanzienlijk meer (+6,5%), wat wijst op een groeiend ondernemersvertrouwen.
- Door de goede resultaten in het 3^e kwartaal, ligt ook het totale investeringsbedrag van de Limburgse bedrijven in de eerste negen maanden van 2015 hoger dan in de eerste negen maanden van 2014 (+1,6%). In Vlaanderen is de toename nog iets groter (+3,5%).

7. Starters

Deze startergegevens onder de btw-plichtige bedrijven zijn gebaseerd op de volgende administratieve gebeurtenissen die zich op het vlak van btw-plicht voor starters kunnen voordoen:

- de eerste of primo-onderwerping,
- de weder-onderwerping, d.i. de heractivering van de btw-plichtige activiteit van een onderneming die gedurende een zekere periode niet werd gevoerd.

Evolutie aantal starters (indices, 1^e kwartaal 2013 = 100)

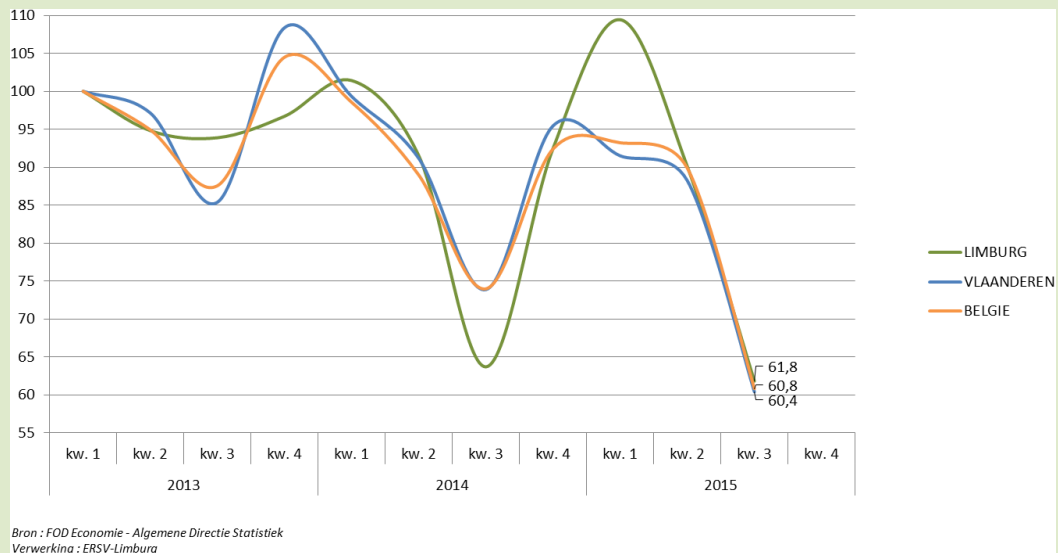
Synthese

- In de maanden juli, augustus en september 2015 telt Limburg 1.380 startende ondernemingen, een stijging met 1,8% t.o.v. dezelfde maanden in 2014. In dezelfde periode nam het aantal starters in Vlaanderen toe met 7,1%.
- Het aantal starters zit sinds begin 2014 in stijgende lijn (ook indien de invoering van de btw-plicht voor advocaten buiten beschouwing wordt gelaten), na een vrij hardnekkig dalende starterstendens de jaren voordien. Deze stijgende trend bij de starters krijgt in 2015 duidelijk een vervolg.

8. Faillissementen

De faillissementscijfers zijn gebaseerd op de declaraties van de rechtbanken van Koophandel en worden, indien nodig, aangevuld met informatie uit het bedrijvenregister van de FOD Economie-ADSEI.

Evolutie aantal faillissementen (indices, 1^e kwartaal 2013 = 100)

Synthese

- 131 Limburgse ondernemingen gingen in het 3^e kwartaal van 2015 in vereffening. Limburg vormt daarmee een aandeel van 15% in het totaal aantal faillissementen in Vlaanderen. In vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 zijn er in Limburg 3,0% en in Vlaanderen 18,2% minder faillissementen uitgesproken in het 3^e kwartaal van 2015.
- Een vergelijking tussen de eerste drie kwartalen van 2015 en van 2014 toont nog een lichte stijging van het aantal faillissementen in Limburg (+1,8%), vooral veroorzaakt door de slechte resultaten in het 1^e kwartaal. In Vlaanderen daalde het aantal faillissementen in de eerste negen maanden van 2015 met 9,2%. Van januari t.e.m. september 2015 werden in Limburg 554 en in Vlaanderen 3.527 faillissementen uitgesproken.

9. Bouwvergunningen

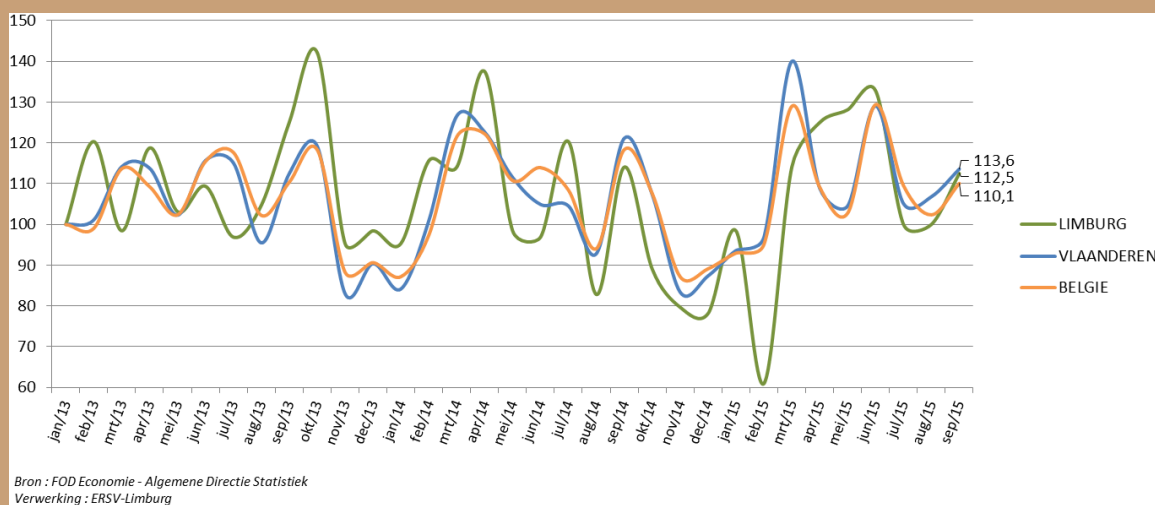
Een bouwvergunning is een machtiging om met de uitvoering van een bouwproject te beginnen. De verlening van de bouwvergunning is dus het laatste stadium van de goedkeuringsprocedure van de overheid voor de start van de bouw. Een indexcijfer dat op deze bouwvergunningen is gebaseerd, heeft derhalve een voorspellend karakter voor de bouwactiviteit.

De bouwvergunningen worden hier opgedeeld in:

- Niet-woongebouwen,
- Nieuwbouwwoningen,
- Renovatiewoongebouwen.

9.1 Niet-woongebouwen

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen van niet-woongebouwen (indices, januari 2013 = 100)

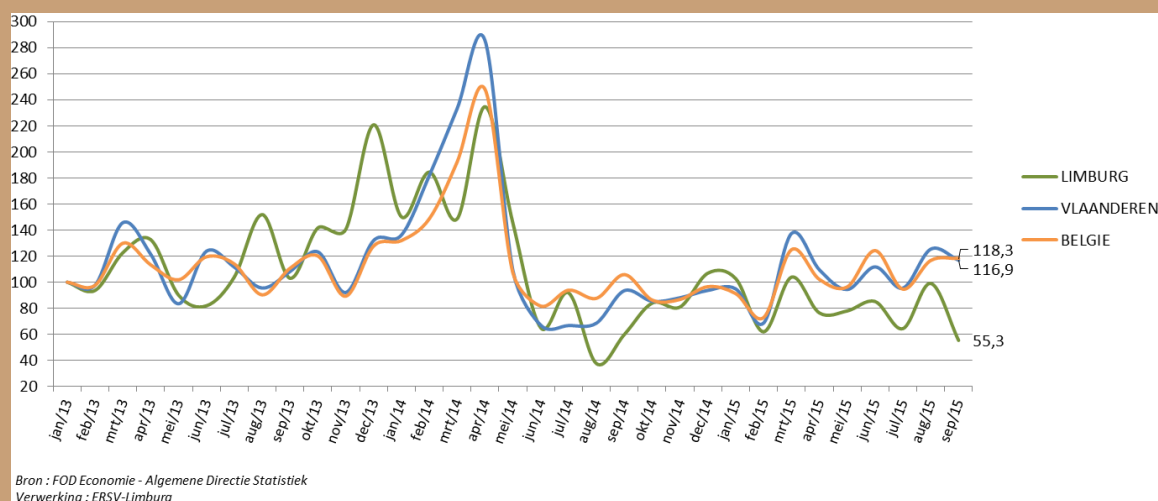

Synthese

- Na een sterke stijging van het aantal afgeleverde bouwvergunningen (nieuwbouw en renovatie) voor niet-woongebouwen in Limburg in het 2^e kwartaal van 2015, is er in het 3^e kwartaal van 2015 opnieuw een lichte terugval in vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014 (-1,5%). In Vlaanderen daarentegen stijgt het aantal bouwvergunningen voor niet-woongebouwen al voor het derde kwartaal op rij, nu met 2,2%.

9.2 Nieuwbouwwoningen

Evolutie aantal woningen vervat in de goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouw (indices, januari 2013 = 100)

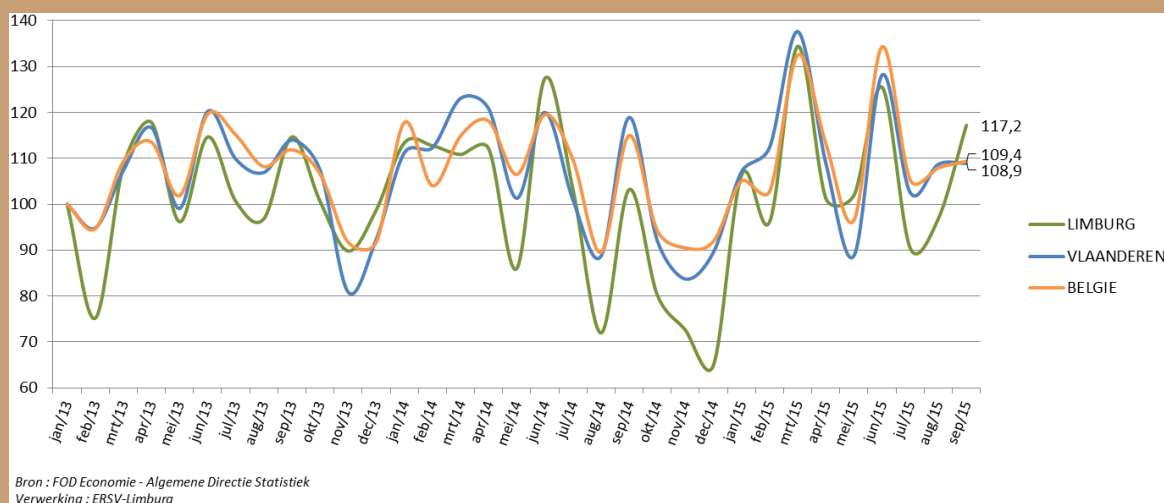

Synthese

- Voor het eerst sinds medio 2014 laat het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen in het 3^e kwartaal van 2015 een sterke stijging optekenen. In vergelijking met een jaar eerder werden in Limburg 15,7% meer vergunningen voor nieuwbouwwoningen afgeleverd. In Vlaanderen was de stijging nog spectaculairder (+47,6%). Door de slechte resultaten in de eerste twee kwartalen van 2015 is de balans op jaarbasis voornamelijk negatief (Limburg: -35,0%; Vlaanderen: -23,1%).

9.3 Renovatiewoongebouwen

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor renovatie van woongebouwen
(indices, januari 2013 = 100)

Synthese

- Ook het aantal vergunningen voor de renovatie van woongebouwen evolueert gunstig in het 3^e kwartaal van 2015 in vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014. In Limburg werden 9,4% meer vergunningen voor renovatie afgeleverd en in Vlaanderen 3,8%.

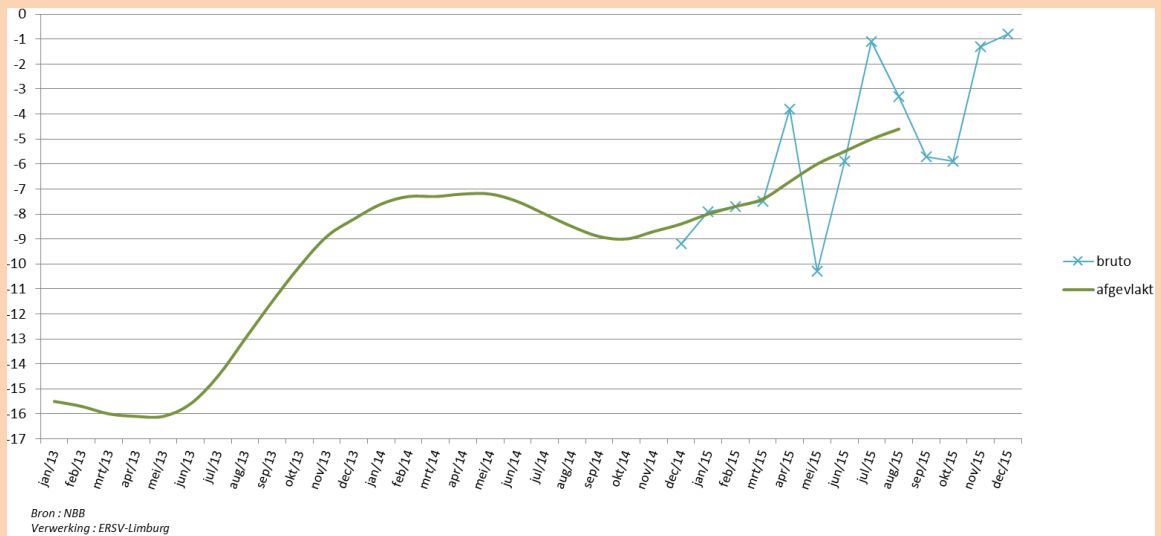
Algemene synthese

- Na een sterke terugval van het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen sinds medio 2014, lijkt de situatie zich in het 3^e kwartaal van 2015 te herstellen met een stijging van 15,7% in Limburg tot zelfs 47,6% in Vlaanderen in vergelijking met het 3^e kwartaal van 2014. Ook het aantal afgeleverde bouwvergunningen voor de renovatie van woongebouwen kent een gunstig verloop in het 3^e kwartaal van 2015. Het aantal vergunningen voor de bouw en renovatie van niet-woongebouwen stabiliseert.

10. Conjunctuurcurven Nationale Bank

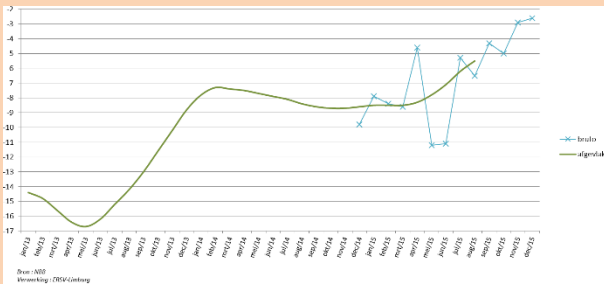
De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (NBB) is sneller beschikbaar dan de hiervoor behandelde kwantitatieve economische data en weerspiegelt, sinds meerdere decennia op een betrouwbare wijze, maandelijks het verloop van de economische activiteit van het land. Deze conjunctuurindicator wordt opgesteld op basis van de antwoorden op de maandelijkse conjunctuurenquête die de NBB bij de ondernemingen in België organiseert. Het gaat om een maandelijkse indicator die het saldo weergeeft van ondernemingen die een conjunctuurverbetering dan wel een conjunctuurverslechtering verwachten. Deze conjunctuurenquêtes zijn dan ook het instrument bij uitstek om de conjuncturele situatie in real time te volgen. De bruto synthetische conjunctuurindicator, bekomen na uitzuivering van de seizoensinvloeden, weerspiegelt het ondernemersvertrouwen of het algemeen conjunctuurklimaat. De afgevlakte synthetische curve toont, door eliminatie van de extreme waarden, met vertraging van enkele maanden de fundamentele tendens van de conjunctuurbeweging en de echte trendkeerpunten.

Globale conjunctuurcurve Limburg

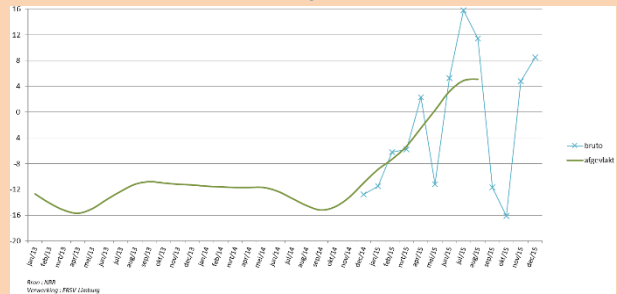

Sectorale conjunctuurcurven Limburg

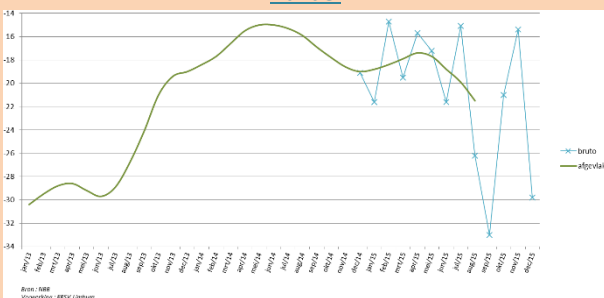
Verwerkende nijverheid

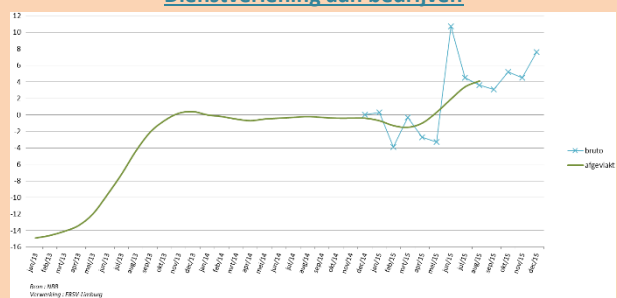
Bouwnijverheid

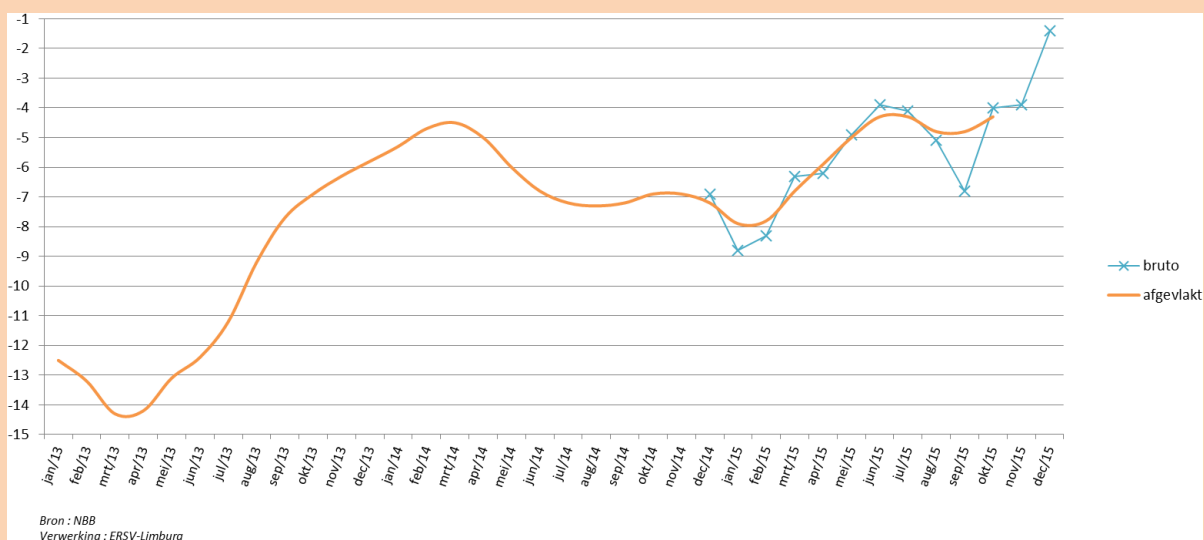
Handel

Dienstverlening aan bedrijven

Globale conjunctuurcurve België

Synthese

- De sinds het najaar van 2014 stijgende Limburgse conjunctuurcurve kent ook in het 3^e kwartaal van 2015 een gunstig verloop. Het Limburgse ondernemersvertrouwen blijft verder toenemen en zit eind september 2015 zelfs op het hoogste niveau sinds juni 2011. Ook de Belgische conjunctuurcurve kent een overwegend gunstig verloop, weliswaar licht verstoord in het 3^e kwartaal van 2015.
- Sectoraal bekeken vertoont vooral de conjunctuurcurve van de Limburgse bouwsector tijdens het afgelopen jaar een sterk opwaartse trend. Ook de curves voor de verwerkende nijverheid en de dienstverlening aan bedrijven kennen een gunstig verloop, zeker in het 3^e kwartaal van 2015. Het ondernemersvertrouwen van de Limburgse handel lijkt daarentegen wat aangetast in het 3^e kwartaal van 2015.

Duiding

Met de Limburgradar wil POM-ERSV Limburg op kwartaalbasis de evolutie van de economische activiteit in de provincie Limburg in kaart brengen. Deze conjunctuurnota bevat een aantal bewust gekozen indicatoren die geselecteerd werden op basis van hun relevantie voor de socio-economische ontwikkeling van de provincie en op basis van hun beschikbaarheid op kwartaalbasis. In de Limburgradar doet POM-ERSV Limburg enkel een beroep op officiële cijfers die door erkende instanties worden vrijgegeven. De Limburgradar geeft de resultaten weer van het afgelopen kwartaal en doet geen voorspellingen over de te verwachten socio-economische evolutie.

De Limburgradar verschijnt vier keer per jaar (januari, april, juli, oktober). Uit respect voor de huidige en toekomstige generaties kiest POM-ERSV Limburg voor een digitale verspreiding van de Limburgradar. U kan zich abonneren op de Limburgradar door uw gegevens aan ons te bezorgen via info@pomlimburg.be of info@ersvlimburg.be.

Meer gedetailleerd socio-economisch cijfermateriaal voor Limburg en haar gemeenten kan u terugvinden op de website www.ersvlimburg.be (rubriek 'Statistieken').

Bronvermeldingen

POM = Provinciale OntwikkelingsMaatschappij

ERSV = Erkend Regionaal Samenwerkingsverband

RSZ = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

RSZPPO = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten

RVA = Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB = Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

FOD Economie – ADSEI = Federale Overheidsdienst Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

NBB = Nationale Bank van België

Colofon

De Limburgradar is een uitgave van:

POM-ERSV Limburg

Kunstlaan 18 – 3500 Hasselt

Tel. 011 300 100 – Fax 011 300 101

info@pomlimburg.be – info@ersvlimburg.be

www.pomlimburg.be – www.ersvlimburg.be

Verantwoordelijke uitgever: Erik Gerits, Gedeputeerde van Economie (Provincie Limburg)

Redactie en vormgeving: POM-ERSV Limburg

Editie januari 2016

© POM-ERSV Limburg